

Vuoden 2020 talousarvioesitys ja vuosien 2021-2023 julkisen talouden suunnitelma

Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokka

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Talousjohtaja Mika Niemelä

Erityisasiantuntija Ville Heinonen

11.10.2019

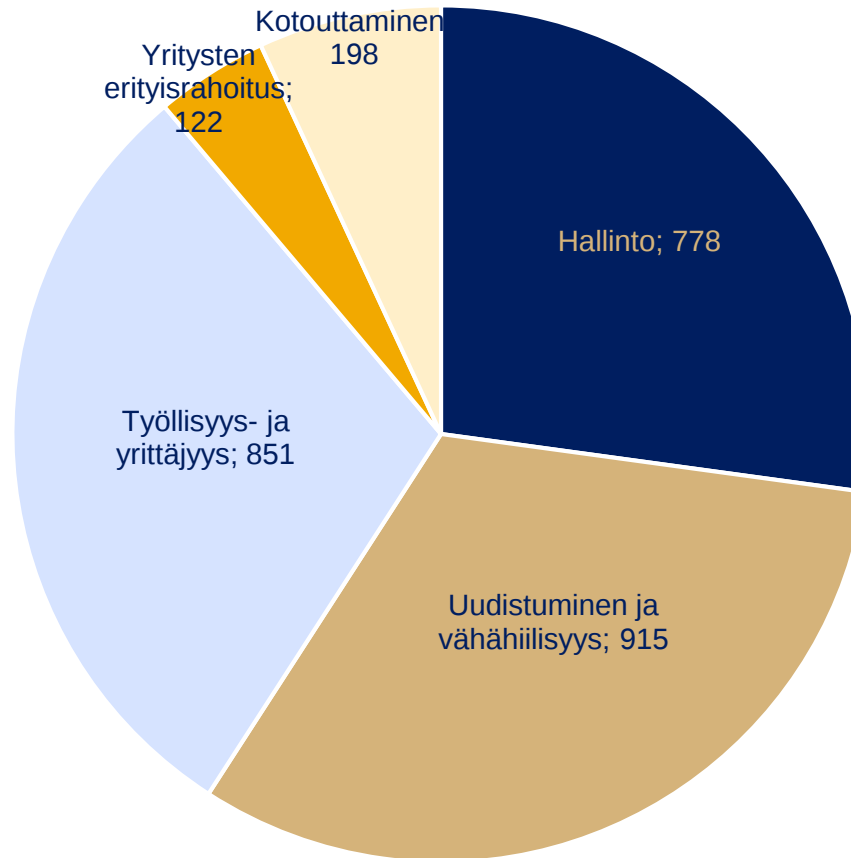
Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriön vuoden 2020 talousarvioesitys

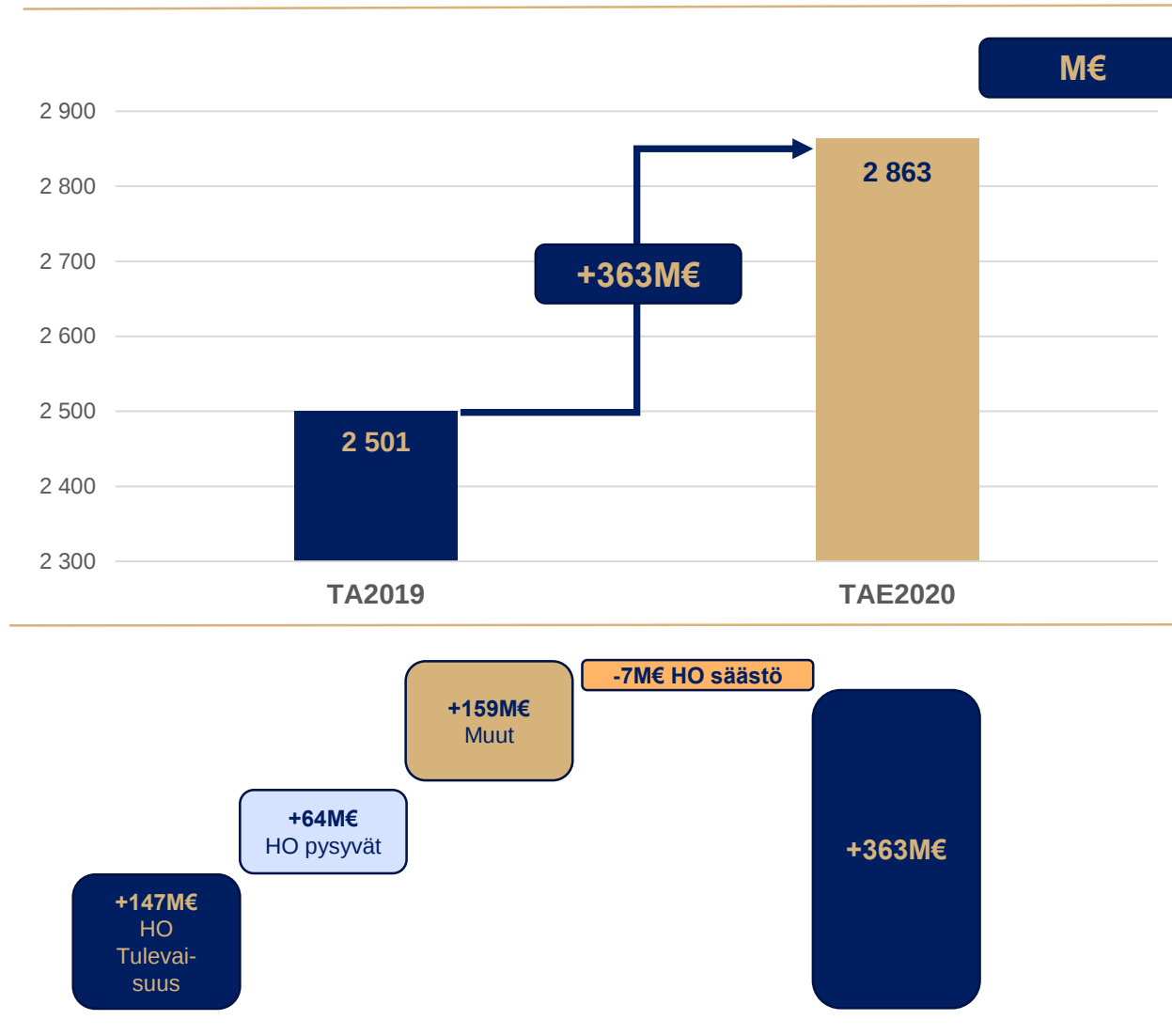

2 863 M€

M€

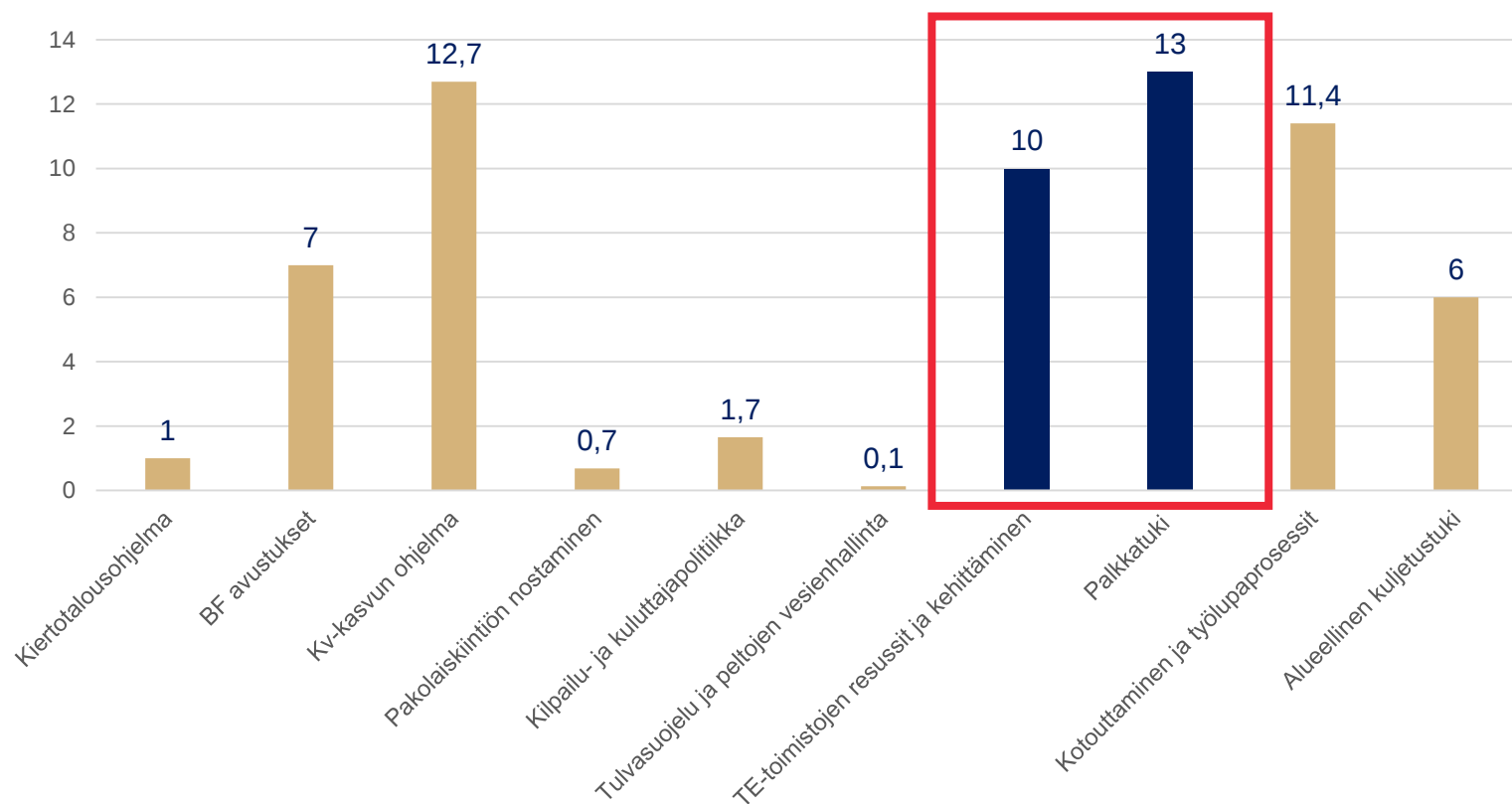
Vuoden 2020 talousarvioesitys vs. vuoden 2019 talousarvio

Uuden hallitusohjelman mukaiset pysyvät lisäykset vuodelle 2020

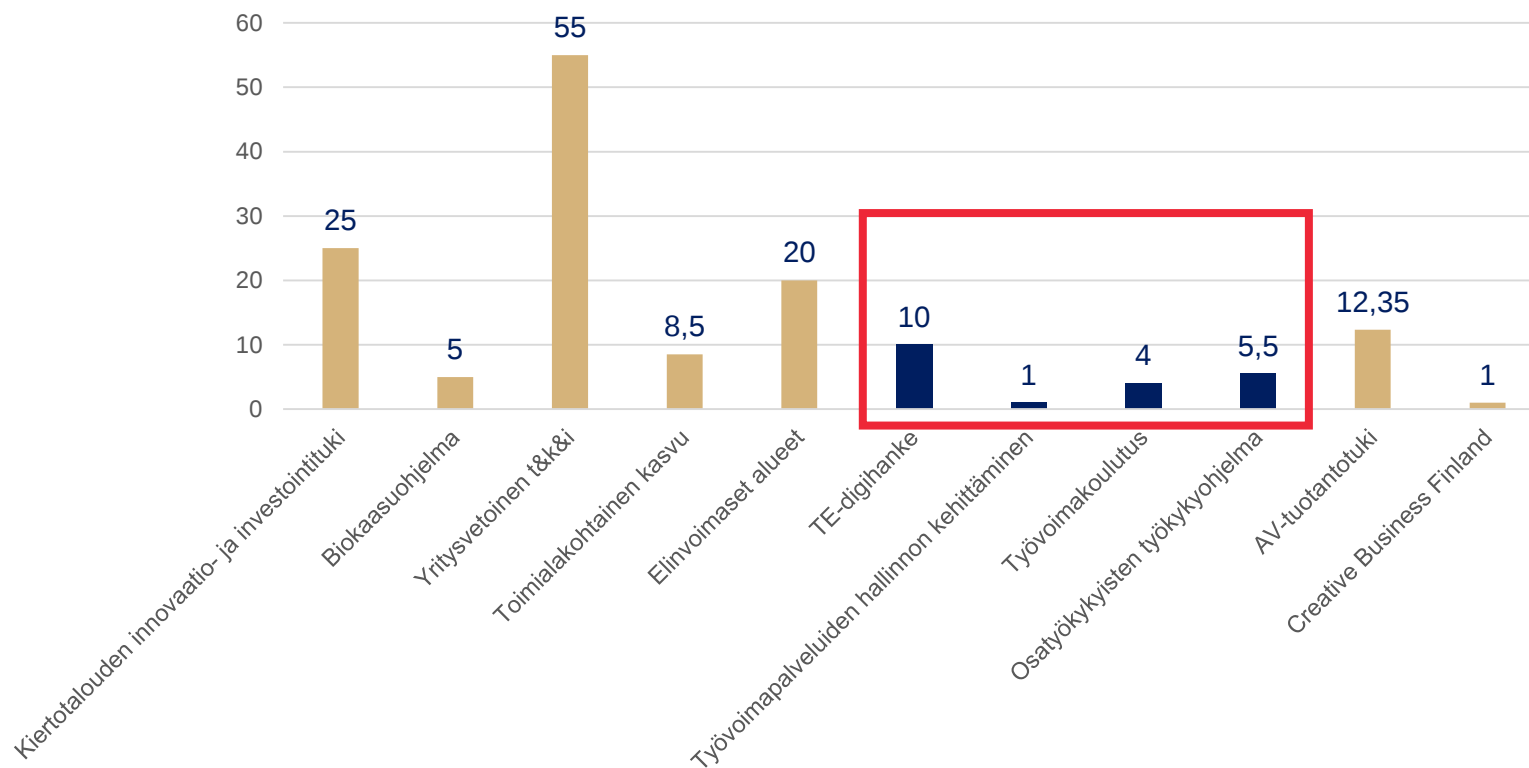
Määrärahat yhteensä 64 M€

Uuden hallitusohjelman mukaiset kertaluonteiset lisäykset vuodelle 2020

Yhteensä 151 M€

Uuden hallituksen lisäpanostukset koko vaalikauden aikana

Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokka

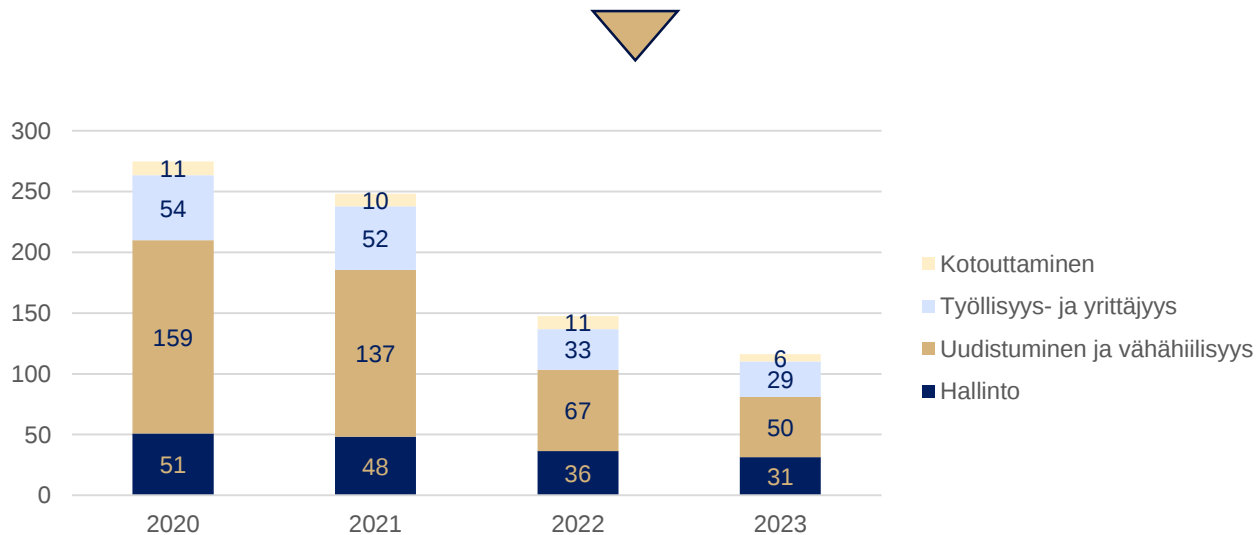
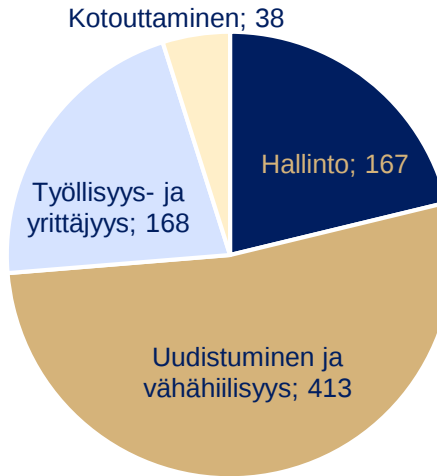

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lisäykset pääluokan budjettirakenteen mukaisesti

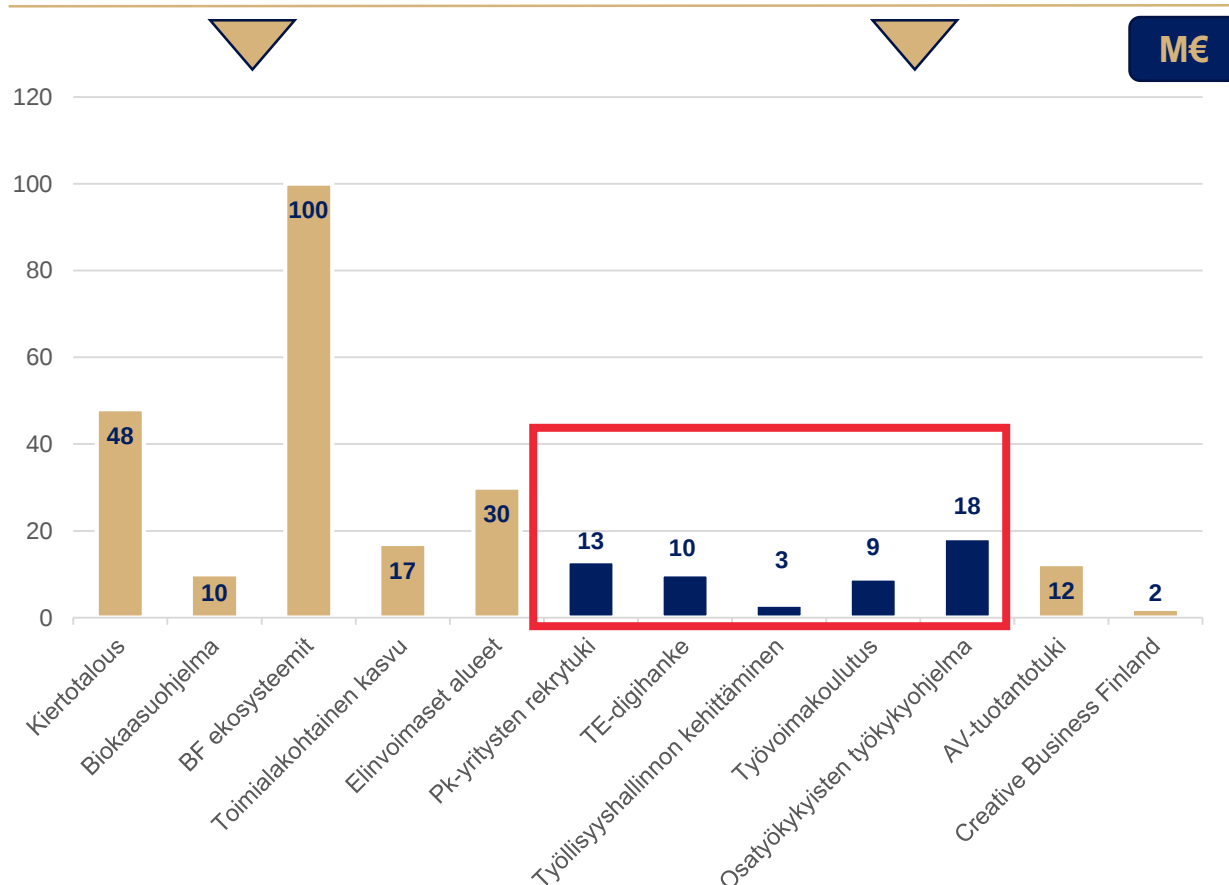
M€

Taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kasvu

Kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit
273 M€

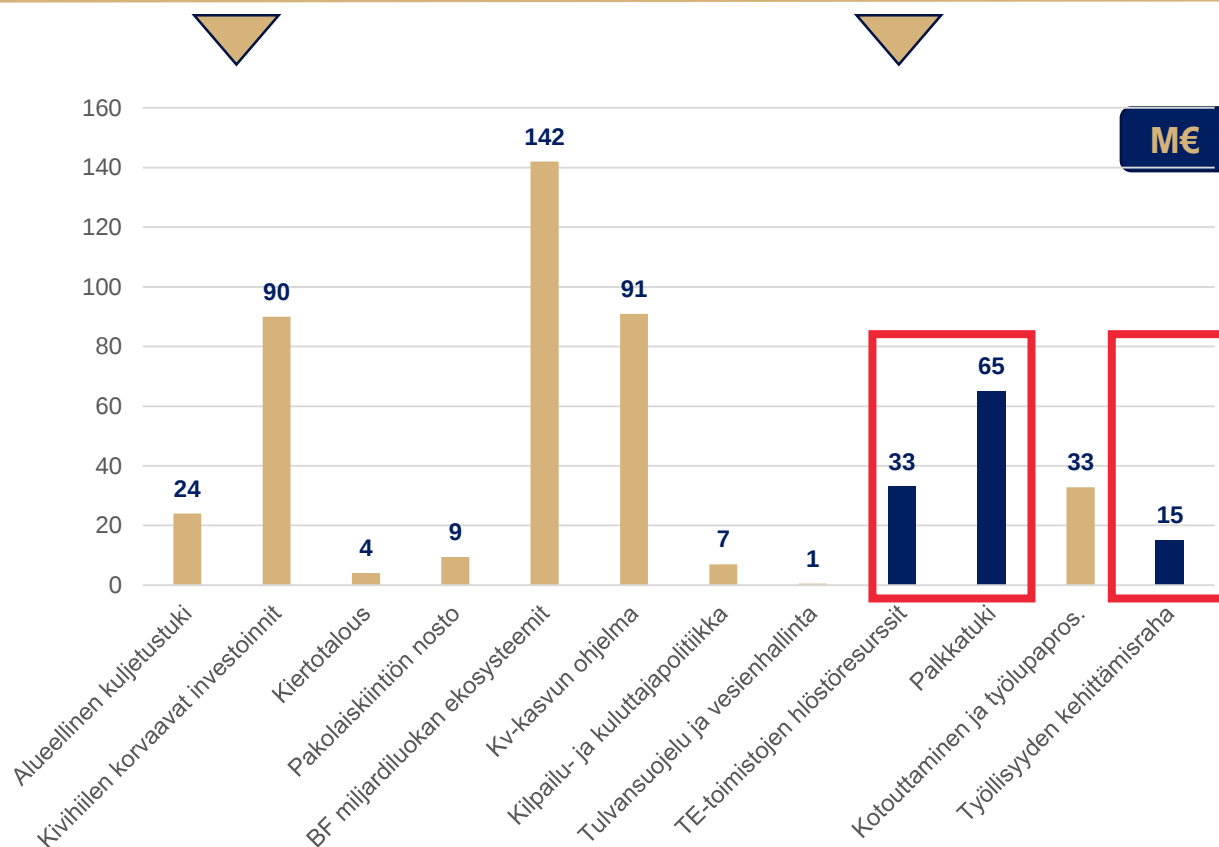

Taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kasvu

Pysyvät määrärahalisäykset

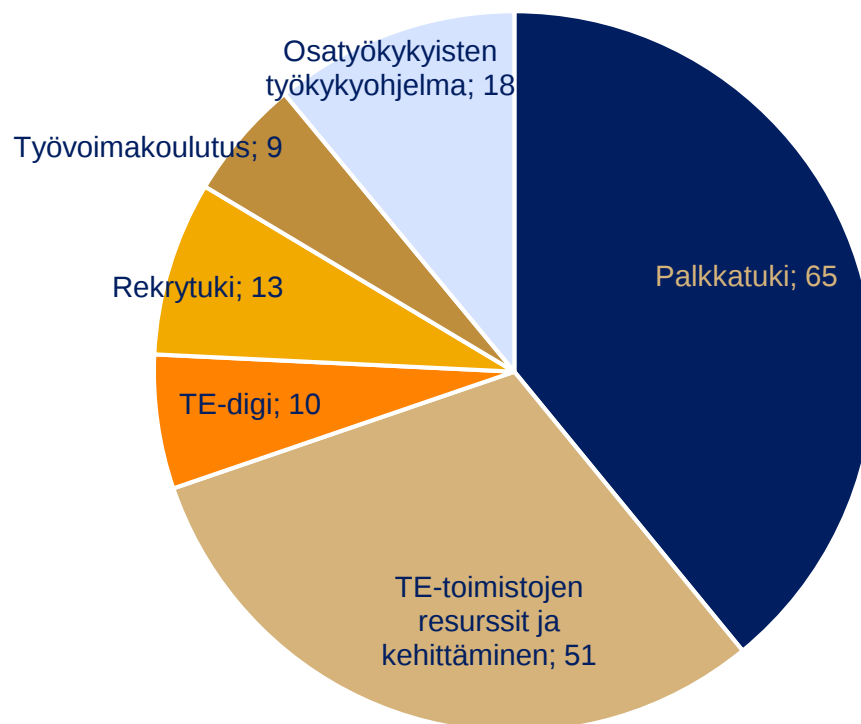
514 M€ (417 M€)

Lisäpanostukset työllisyyden edistämiseen

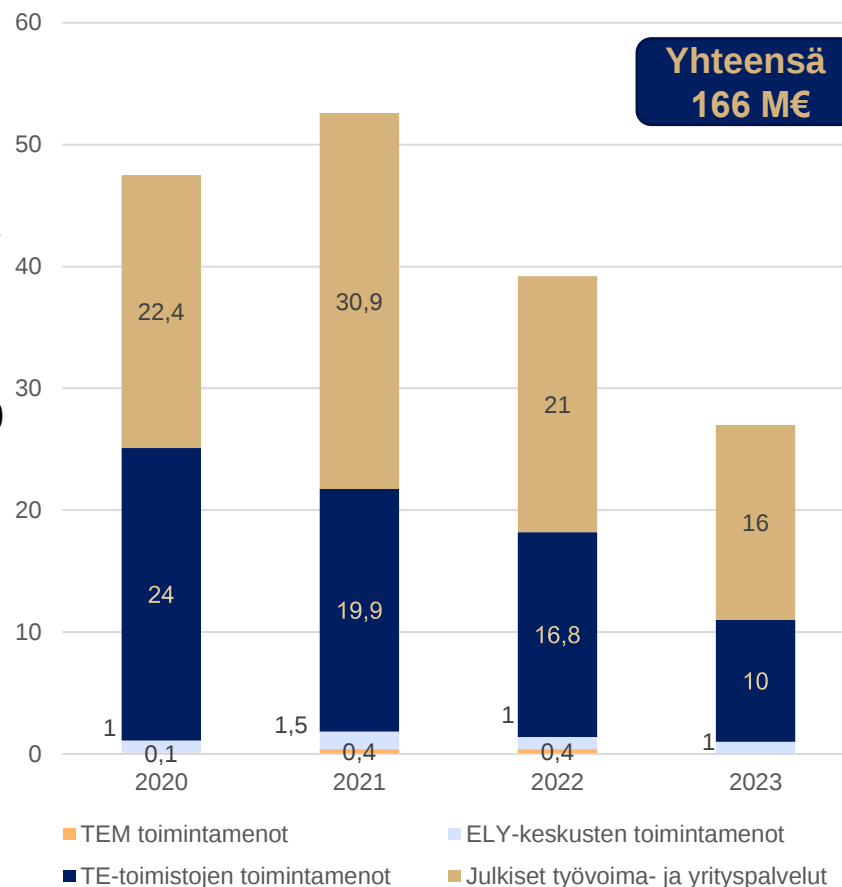
**Yhteensä
166 M€**

Lisäpanostukset työllisyyden edistämiseen

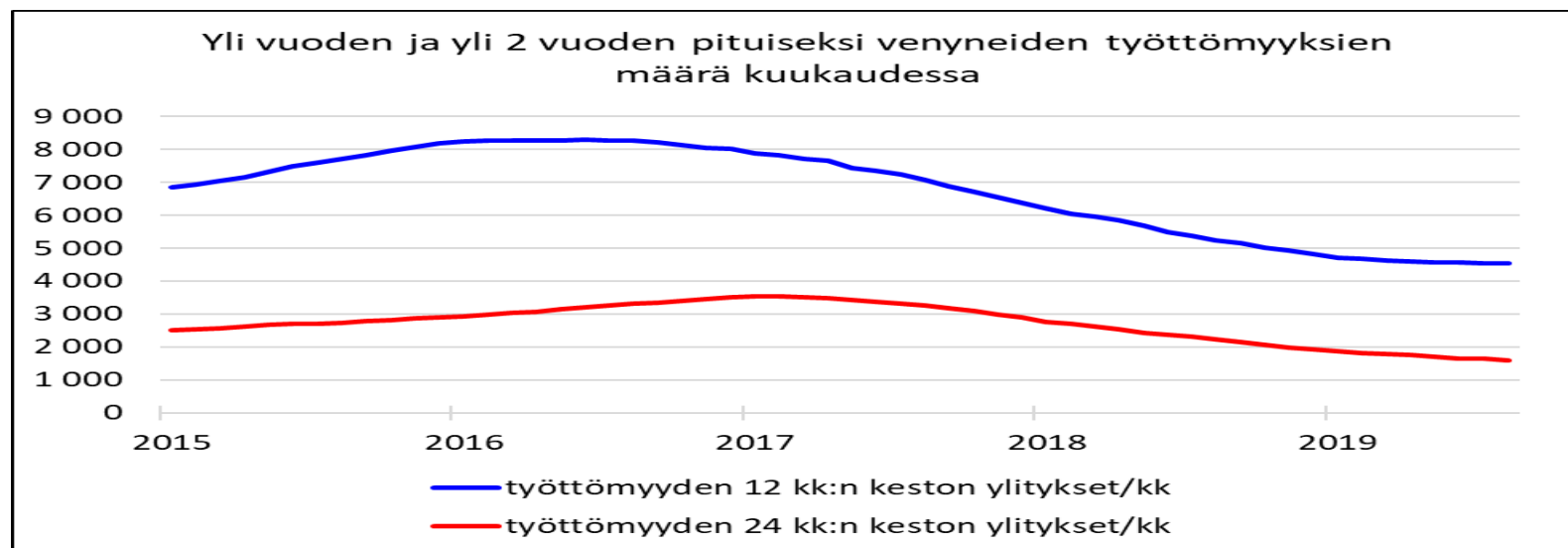
- Palkkatukikokonaisuuteen lisäystä 65 M€, josta 13 M€ vuodelle 2020
  - Palkkatuki 10 M€
  - Palkkatuen maksatus 1 M€
  - Digipalveluiden kehittäminen 2 M€
- TE-toimistojen resursseihin lisäystä 51 M€, josta 11 M€ v. 2020
  - Määräaikaishaastattelut, nuorisotakuu 5 (toiminnan vakiinnuttaminen) M€
  - Kehittäminen 6 M€
- Työvoimakoulutusten lisäämiseen 9 M€, josta 4 M€ v. 2020.
- TE-digitalisaatiohankkeen loppuunsaattamiseen 10 M€ v. 2020.
- Käynnistetään osatyökykyisten työkykyohjelma, johon yhteensä 33 M€ (TEM+STM). Vuodelle 2020 TEM:lle 4,5 M€.
- Pk-rekrytuskokeiluun varataan 14 M€:a vuosille 2020-2021
  - Vuonna 2020 esitys lisätalousarvioon

TE-palveluiden asiakkaat tilanne elokuun lopussa

	8/2019	Muutos tilanteesta 8/2018
Työttömät työnhakijat	232 621	-4,4 %
Alle 25 -vuotiaat työttömät	29 632	-5,9 %
Pitkäaikaistyöttömät	63 401	-13,6 %
Lomautetut	7 306	7,9 %
Avoimet työpaikat	59 550	17,9 %
Palveluissa yhteensä	112 204	-5,3 %
Aktivointiaste	32,5 %	-0,2 %-yks.

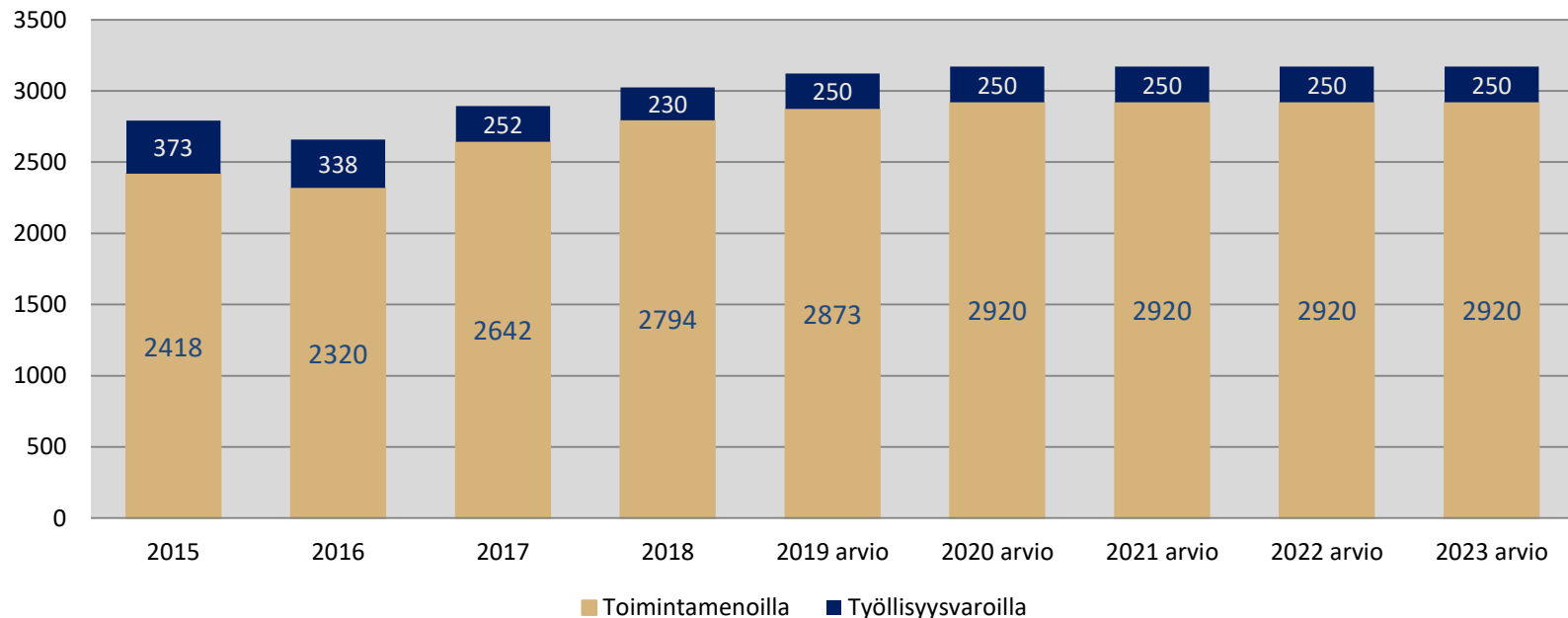

Budjettiriihen pöytäkirjamerkinnät

- **Päätösperäisten 30 000 uutta työllistä vastaavat toimenpiteet (8/2020)**
- **25 toimenpiteen listaus**
- **Työllisyyden edistämisen ministeriryhmä tuottaa hallitukselle ensi kevään kehysriiheen mennessä väliarvion budjettiriihessä päätettyjen työllisyystoimenpiteiden toteutumisesta sekä toimien arvioidusta vaikutuksesta työllisyyskehitykseen.**
- **Keskeiset linjaukset:**
  - Työttömyysturvaa ja työttömien palveluita sekä työnhakuvelvoitetta uudistetaan tukemaan työttömyysjaksojen lyhentymistä, lyhytaikaisen työn vastaanottamista sekä työnhakuun kannustamista.
  - Palkkatuki uudistetaan ja pullonkauloja poistetaan Täsmäkoulutuksesta ratkaisuja työllistymiseen ja osaajapulaan
  - Hallitus käynnistää kuntakokeilut
  - Osatyökykyisille toteutetaan työkykyohjelma, jolla helpotetaan heidän työllistymistään.
  - Hallitus käynnistää työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton kokonaisuudistuksen, joka tähtää merkittävään työllisyyden kasvuun.
  - Kansainvälistä rekrytointia vahvistetaan houkuttelemalla aktiivisesti ulkomaalaisia huippuosaajia ja heidän perheitään Suomeen.
  - Maahanmuuttajien kotoutumiseen ja työllisyyden edistämiseen lisätään 11 milj. euroa ensi vuonna kuluvaan vuoteen nähden. Varoilla laajennetaan kuntien moniammatillista osaamiskeskustoimintaa ja maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapisteiden palveluita sekä laaditaan työelämän monimuotoisuusohjelma maahanmuuttajia koskevan rekrytointiin tueksi.

TE-toimistojen henkilötyövuosien kehitys

- TE-toimistojen henkilöstömäärä kasvaa nettomääräisesti noin 50 htv:llä.
- Talousarvioesitykseen sisältyvä 100 henkilötyövuoden lisäys määräaikaishaastatteluihin ja nuorisotakuuseen on lisäys suhteessa vanhaan kehikseen. Kyseessä on määräaikaisen henkilöstön vakinaistaminen eli henkilöstön määrä ei nykytasoon verrattuna kasva.
- Aktiivimallin toimeenpanon tueksi TE-toimistoihin lisättiin henkilöstöä noin 200 henkilötyövuoden verran. Talousarvioesitykseen ei sisälly tämän henkilöstön työsuhteen päättymistä, mikäli aktiivimalli kumottaisiin ensi vuoden alusta. Näiltä osin henkilöiden työpanosta kohdennettaisiin uudelleen.

- Pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelmassa kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan.
- Kuntien roolin vahvistamisen toimeenpano on vaiheistettu seuraavasti:
  - Lähtötilanteessa hyödynnetään jo olemassa olevia ja käynnistyviä sopimuksellisia ja muita yhteistyömalleja valtion ja kuntien kesken.
  - Keväällä 2020 käynnistetään työllisyyden kuntakokeilut, joissa jatketaan ja laajennetaan vuoden 2018 lopussa päättyneiden alueellisten työllisyyskokeilujen toimintamallia (pois lukien työelämäkokeilu). Kokeiluja varten säädetään erillinen kokeilulaki. Kokeilujen kesto on noin 2,5 vuotta.
  - Jatkossa kuntien järjestämisvastuuta laajennetaan edelleen. Tällöin otetaan huomioon kaupunkien ja kuntien työmarkkinoiden erityistarpeet (esim. uudet kohderyhmät, palveluhankintojen menettelyt, vahvempi päätösvalta resurssien käytöstä). Hallitus linjaa työvoimapolitiikan pysyvistä palvelurakenteesta hallituskauden aikana.
- Kuntakokeiluilla lisätään palvelujen asiakaslähtöisyyttä ja tavoitellaan erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien työmarkkinoille pääsyn paranemista.
- Hankkeen työllisyysvaikutukset syntyvät valtion ja kuntien resurssien yhdistämisen sekä palvelujen ja toimintamallien kehittämisen tuloksena.
- Kunnille on lähetetty 8.10. pyyntö hakeutua kokeiluihin. Haun määräaika on 19.11.
- Kokeiluihin ohjataan kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa hankealueiden TE-toimistoissa.
- Valtiolta siirtyy kuntien työnjohdon alle henkilöstöresursseja sekä päätösoikeus työllisyysmäärärahojen käyttöön hankkeiden asiakasvolyymin mukaisesti. Talousarvioesitys ei sisällä lisäresursointia kuntakokeilujen perusteella lukuun ottamatta TE-toimistojen kehittämisrahaa, jota voidaan käyttää hankkeiden edellyttämien mahdollisten tietojärjestelmämuutosten kustannuksiin.

Palkkatuki

- Hallituksen tavoitteena on lisätä merkittävästi palkkatuen käyttöä yrityksissä sekä uudistaa nykyistä kolmannen sektorin palkkatukea. Vuodelle 2020 lisä määrärahaa yhteensä 13 milj. euroa.
- Vuoden 2020 alusta lähtien tullaan toteuttamaan nopeita toimia palkkatuen pullonkaulojen poistamiseksi ja käytön lisäämiseksi.
  - Uusi palkkatukipaikkojen sähköinen välityspalvelu
  - Sähköisen asioinnin käsittelyaikatakuu
  - Palkkatukikortin informatiivisuuden lisääminen
  - Työhönvalmennuksen määrän lisääminen palkkatuen yhteydessä⇒ Tavoitellaan volyymien kasvattamista
- Myöhemmin toteutettavat lainsäädäntömuutoksia edellyttävät ehdotukset valmistellaan kolmikantaisesti ja valmistelu on aloitettu
- Palkkatuen maksatuksiin liittyvät ruuhkat on saatu purettua ja KEHA-keskus käsittelee palkkatuen maksatuksia tavoiteaikataulussa. Osa nyt esitetystä palkkatuen lisäresurssista kohdennetaan maksatustehtäviä tekevän henkilöstön palkkaamiseen ja vakinaistamiseen, jottei ruuhkia syntyisi uudestaan.
- Yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille myönnettävään 100 prosentin palkkatukeen on asetettu vuosien 2017-2019 talousarvioissa enimmäismäärä (vuonna 2018 enimmäismäärä 4 000 henkilön keskimääräinen volyymi). Kolmannen sektorin palkkatuesta poistetaan edellä mainittu 4 000 rajoite palkkatuetun työn volyymien kasvattamiseksi.
- Hallitusohjelman tavoitteena on määrärahojen painopisteen merkittävä siirtäminen passiivisista etuuksista aktiivisiin. Palkkatuetun työtä ja starttirahaa rahoitetaan nykyisin sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan työttömyysetuusmäärärahoista määräaikaista vuoden 2020 loppuun. Hallitusohjelmassa on linjattu, että rahoitusmalli jatkuisi myös tästä eteenpäin.